

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๒๑

วันอังคาร ที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิสิทธิ์ เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายนครชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๓. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๒. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๑. นาวาตรี วรวิทย์ เตชะสุภากร
๒. นายอรรถพล พานิชย์ไพศาลกุล
๓. นายจิรายุทธ์ กุลพฤกษ์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๒๐ วันจันทร์ ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาจัดทำคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุป**

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง รายงานผลการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนต่อที่ประชุมเพื่อรับทราบผลการพิจารณาเรื่องการจัดการศึกษาตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๕๔ ของร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะอนุกรรมการได้นำประเด็นที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งคำแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนของทีมโฆษกกรรมการที่นำคำให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ข่าวสดของประธานกรรมการที่อธิบายหลักการเกี่ยวกับร่างมาตรา ๕๔ ทำให้สื่อมวลชนมีความเข้าใจหลักการของร่างมาตรา ๕๔ มากขึ้น

ซึ่งในเรื่องดังกล่าวหนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอหัวข้อข่าวเมื่อวันอังคาร ที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ ว่า “หนุน รธน.ให้ฟรี ๑๒ ปีเริ่มอนุบาล” ซึ่งในการนำเสนอข่าวดังกล่าว หนังสือพิมพ์มติชนได้ลงคำสัมภาษณ์ของนักวิชาการด้านการศึกษาที่ให้การสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะประเด็นการจัดการศึกษาในร่างมาตรา ๕๔ คือ นายสุมิตร สุวรรณ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้แสดงความเห็นให้การสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นเรื่องการจัดการศึกษาว่าร่างมาตรา ๕๔ เป็นบทบัญญัติที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแลและพัฒนา และนายสุขุม เฉลยทรัพย์ ประธานที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยสวนดุสิต แสดงความเห็นว่าเป็น “ค่อนข้างพอใจภาพรวมเรื่องการศึกษาที่กำหนดในร่างรัฐธรรมนูญ และต้องยอมรับว่าปัจจุบันการศึกษาระดับอนุบาลมีความจำเป็น เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการศึกษาระดับที่สูงขึ้น” ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนเห็นควรนำประเด็นคำให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ข่าวสดของประธานกรรมการในการอธิบายหลักการเรื่องการจัดการศึกษาในร่างมาตรา ๕๔ นำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนที่สนใจได้ศึกษาเพิ่มเติมประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

นายศุภชัย ยาวะประภาช กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องการจัดทำเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญสำหรับใช้ในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดกรอบการจัดทำเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ กลุ่ม นอกจากนั้น คณะอนุกรรมการเห็นควรให้จัดทำโปสเตอร์ (poster) สำหรับเผยแพร่สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยแบ่งเนื้อหาสาระสำคัญให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม โดยความคาดหวังของคณะอนุกรรมการในการจัดทำโปสเตอร์ เพื่อนำไปติดประกาศในหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยแบ่งออกตามลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่ม เช่น สหกรณ์การเกษตรจะติดโปสเตอร์ สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิทธิของเกษตรกร หรือโรงงานอุตสาหกรรมจะติดโปสเตอร์ สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงาน เป็นต้น นอกจากนั้น คณะอนุกรรมการได้กำหนดให้จัดทำเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญขนาดไม่เกินกระดาษขนาดเอ ๔ ที่อธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นเอกสารในการรณรงค์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งจะดำเนินการแล้วเสร็จสามารถนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาได้ในช่วงหลังวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๙

ส่วนเรื่องมอนิเตอร์เว็บไซต์ของคณะกรรมการ หากคณะกรรมการต้องการทราบสถิติการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของคณะกรรมการที่ได้เผยแพร่ต่อสาธารณะ ว่าเอกสารเรื่องใดมีผู้สืบค้นหรือเปิดดูจำนวนเท่าใด ในวันและเวลาใด คณะกรรมการสามารถดำเนินการจัดทำได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณดำเนินการ โดยขณะนี้คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้ผู้ดูแลระบบเว็บไซต์ของคณะกรรมการศึกษาข้อมูลและวิธีดำเนินการเพื่อปรับปรุงเว็บไซต์ของคณะกรรมการต่อไป

จากนั้น นายอรรถพล พานิชย์ไพศาลกุล เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการจัดทำสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญได้นำเสนออินโฟกราฟิกส์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา รายละเอียดตามเอกสารภาพเพาเวอร์พอยต์ที่ได้แจกที่ประชุม ดังนี้

ภาพที่ ๑**ประเด็นการพิจารณา**

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรแก้ไขภาพประกอบเนื่องจากไม่สื่อความหมาย
- ควรเพิ่มข้อความใต้ภาพที่เป็นสโลแกนของร่างรัฐธรรมนูญว่า เช่น “ร่วมสร้างกติกาประชาธิปไตย ร่วมใจลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ” ใต้ภาพทุกภาพ เป็นต้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบภาพที่ ๑ โดยไม่มีการแก้ไข
๒. เพิ่มสโลแกนของร่างรัฐธรรมนูญใต้ภาพทุกภาพ

ภาพที่ ๒**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรเพิ่มภาพเพื่ออธิบายหลักการเรื่องรูปแบบของรัฐ โดยมีข้อความว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ภาพประกอบในภาพที่ ๒ เป็นรูปวัยทำงานซึ่งไม่สื่อถึงหลักการเรื่องประชาชนทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ดังนั้น ควรเพิ่มรูปภาพเด็ก สตรี และผู้สูงอายุ ในภาพที่ ๒ เพื่อให้เห็นถึงสิทธิของประชาชนทุกเพศทุกวัย รัฐธรรมนูญให้การรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

- ควรใช้ภาพประกอบที่สื่อถึงเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เพิ่มภาพอธิบายหลักการเรื่องรูปแบบของรัฐ เป็นภาพที่ ๒ โดยมีข้อความว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

๒. เห็นชอบภาพที่ ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๓**ประเด็นการพิจารณา**

มีการแสดงความคิดเห็นว่า ความว่า “ถ้าไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ ให้ทำตามประเพณีการปกครอง โดยมี “คณะกรรมการวินิจฉัย” ได้แก่ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานองค์กรอิสระ และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร” นั้น ไม่ตรงกับหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๕ การใช้คำว่า “คณะกรรมการวินิจฉัย” อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจผิดว่าคณะกรรมการมีเจตนารมณ์สร้างองค์กรให้ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหาอีกองค์กรหนึ่ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในภาพที่ ๓ เป็นดังนี้ “ถ้าไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ ให้ทำตามประเพณีการปกครอง เมื่อมีปัญหาให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมร่วมกันของ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานองค์กรอิสระ และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขข้อความในภาพที่ ๓ บรรทัดที่ ๔ – ๖ เป็นดังนี้

“ถ้าไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้

ให้ทำตามประเพณีการปกครอง เมื่อมีปัญหาให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมร่วมกันของ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา

ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานองค์กรอิสระ และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร”

ภาพที่ ๔

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ภาพประกอบของหมวดพระมหากษัตริย์ที่นำเสนอในภาพที่ ๔ ยังไม่สื่อความหมายที่ชัดเจนที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น ควรใช้ภาพประกอบที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น พระบรมหาราชวัง เป็นต้น

- ภาพประกอบที่นำเสนอชื่อหมวดในแต่ละหมวด คณะผู้จัดทำใช้ภาพเมืองเป็นภาพประกอบจึงไม่สื่อความหมายที่ชัดเจน ดังนั้น ควรเปลี่ยนภาพประกอบเป็นภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งสามารถสื่อความหมายถึงระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญได้ชัดเจน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ภาพประกอบที่นำเสนอชื่อหมวดในแต่ละหมวด คณะผู้จัดทำใช้ภาพเมืองเจตนาารมณ์อาจต้องการนำเสนอภาพวิถีชีวิตของประชาชนเนื่องจากในภาพจะประกอบด้วยตึกสูง บ้านเรือน ชุมชน และแม่น้ำเจ้าพระยา

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมข้อความในภาพที่ ๔ เป็นดังนี้ “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ (ในหมวดนี้ ส่วนใหญ่มิได้แตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา)”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเพิ่มข้อความในภาพที่ ๔ ดังนี้ “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ (ในหมวดนี้ ส่วนใหญ่มิได้แตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา)”

ภาพที่ ๕

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๕ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๖

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการสอบถามว่า ข้อความในบรรทัดที่ ๕ - ๖ ความว่า “...(๒) ความสงบเรียบร้อย...” หมายถึงเฉพาะเรื่องความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แต่ไม่รวมถึงเรื่องศีลธรรมอันดีของประชาชน ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบรรทัดที่ ๒ - ๖ เป็นดังนี้

“กำหนดหลักการใหม่

- ถ้าไม่มีข้อห้าม หรือจำกัดใน รธน. หรือกฎหมาย ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะทำได้ และได้รับความคุ้มครอง
- แต่ในการใช้สิทธิของประชาชนต้องไม่กระทบ (๑) ความมั่นคงของรัฐ (๒) ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (๓) ไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อื่น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมข้อความภาพที่ ๖ บรรทัดที่ ๒ - ๖ เป็นดังนี้

“กำหนดหลักการใหม่

- ถ้าไม่มีข้อห้าม หรือจำกัดใน รธน. หรือกฎหมาย ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะทำได้ และได้รับความคุ้มครอง
- แต่ในการใช้สิทธิของประชาชนต้องไม่กระทบ (๑) ความมั่นคงของรัฐ (๒) ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (๓) ไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้อื่น”

ภาพที่ ๗

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ภาพประกอบในแต่ละภาพที่สื่อถึงหลักการเรื่องความเสมอภาค หรือหลักการเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ องค์ประกอบของภาพควรประกอบด้วยภาพเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ซึ่งสามารถสื่อความหมายถึงหลักการในเรื่องเรื่องความเสมอภาค หรือหลักการเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบรรทัดที่ ๑ เป็นดังนี้ “ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในภาพที่ ๗ บรรทัดที่ ๑ เป็นดังนี้ “ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

ภาพที่ ๘

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ข้อความในบรรทัดที่ ๕ - ๖ ความว่า “แต่.. บางเรื่องก็มีข้อจำกัดหรือ ยกเว้น” คณะผู้จัดทำต้องการสื่อความหมายอย่างไร

นายอรรถพล พานิชย์ไพศาลกุล เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ชี้แจงว่า ภาพที่ ๘ เป็นการอธิบายถึงหลักการที่รัฐธรรมนูญให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการมีข้อจำกัดหรือข้อยกเว้น เช่น เสรีภาพในการแสดง

ความคิดเห็น เป็นต้น ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงต้องการนำเสนอข้อความดังกล่าวก่อนเพื่อใช้ประกอบการอธิบายภาพที่ ๙ - ๑๔

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อความบรรทัดที่ ๓ ความว่า “การรับโทษทางอาญา การเกณฑ์แรงงาน” ยังไม่สื่อความหมายชัดเจนว่ารัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองลักษณะใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความบรรทัดที่ ๓ เป็นดังนี้ “เช่น ชีวิตและเสรีภาพ หลักประกันการที่จะไม่ถูกรับโทษทางอาญา ไม่ถูกเกณฑ์แรงงาน” และเสนอตัดข้อความในบรรทัดที่ ๕ - ๖ ความว่า “แต่.. บางเรื่องก็มีข้อจำกัดหรือยกเว้น” ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในภาพที่ ๘ บรรทัดที่ ๓ เป็นดังนี้ “เช่น ชีวิตและเสรีภาพ หลักประกันการที่จะไม่ถูกรับโทษทางอาญา ไม่ถูกเกณฑ์แรงงาน”

๒. ตัดข้อความในบรรทัดที่ ๕ - ๖ ความว่า “แต่.. บางเรื่องก็มีข้อจำกัดหรือยกเว้น” ออกทั้งหมด

ภาพที่ ๙

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ข้อความในภาพที่ ๙ ลักษณะการนำเสนอเป็นการอธิบายบทบัญญัติเพื่อใช้ประกอบการบรรยาย ซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของคณะกรรมการที่ต้องการนำเสนอข้อความสั้นๆ เพื่อให้ประชาชนได้รู้ว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองประกอบด้วยสิทธิและเสรีภาพเรื่องใดบ้าง นอกจากนี้ ข้อความในภาพที่ ๙ ภาพที่ ๑๐ สามารถยุบรวมเนื้อหาการนำเสนอในภาพเดียวกันได้ ดังนั้น ควรแก้ไขปรับปรุงภาพที่ ๙ และภาพที่ ๑๐ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของคณะกรรมการ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้ยุบรวมเนื้อหาการนำเสนอในภาพที่ ๙ และภาพที่ ๑๐ โดยมอบหมายให้คณะผู้จัดทำดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ ๑๐

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้ยุบรวมเนื้อหาการนำเสนอในภาพที่ ๙ และภาพที่ ๑๐ โดยมอบหมายให้คณะผู้จัดทำดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ ๑๑

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๑๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๑๒**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการกล่าวว่า ภาพที่ ๑๒ นำเสนอหลักการเรื่องสิทธิชุมชน โดยในร่างรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติหลักการเรื่องสิทธิชุมชนไว้ในมาตราต่าง ๆ แต่ภาพที่ ๑๒ นำเสนอเฉพาะหลักการเรื่องสิทธิชุมชนที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔๓ เท่านั้น ดังนั้น ควรเพิ่มข้อความเพื่อนำเสนอหลักการเรื่องสิทธิชุมชนในร่างมาตราต่าง ๆ และให้เขียนเลขमतراكำกับหลังข้อความด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในภาพที่ ๑๒ โดยนำหลักการเรื่องสิทธิชุมชนที่บัญญัติในร่างมาตราต่าง ๆ นำเสนอและให้เขียนเลขमतراكำกับหลังข้อความ โดยมอบหมายให้คณะผู้จัดทำดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ ๑๓**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้นำบทบัญญัติของร่างมาตรา ๖๑ เขียนเพิ่มในตอนต้นของภาพนี้ว่า “ผู้บริโภคจะได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรม ในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค” และให้ตัดสัญลักษณ์หน้าข้อความย่อยในภาพนี้แล้วเขียนใหม่เป็น “สิทธิในการรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิที่มีความเป็นอิสระและได้รับการสนับสนุนจากรัฐ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ให้นำบทบัญญัติของร่างมาตรา ๖๑ เขียนเพิ่มในตอนต้นของภาพนี้ว่า “ผู้บริโภคจะได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค”

๒. ให้ตัดสัญลักษณ์หน้าข้อความย่อยในภาพนี้แล้วเขียนใหม่เป็นความว่า “สิทธิในการรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิที่มีความเป็นอิสระและได้รับการสนับสนุนจากรัฐ”

ภาพที่ ๑๔**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอตัดความว่า “ตามที่กฎหมายกำหนด” ในหัวข้อย่อยแรกในกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐ และให้ย้ายรูปกล่องยาบนกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐมาไว้บนกล่องข้อความเรื่องการบริหารสาธารณสุขแทน และให้นำรูปสตรีมีครรภ์ คนพิการ และผู้สูงอายุ มาไว้บนกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐ นอกจากนี้ ให้นำบทบัญญัติของร่างมาตรา ๗๑ มารวมไว้ในหัวข้อย่อยบุคคลผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขหัวข้อย่อยแรกในกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐ เป็นดังนี้ “มารดา มีสิทธิได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือก่อนและหลังคลอด”

๒. ย้ายรูปกล่องยาบนกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐมาไว้บนกล่องข้อความเรื่องบริการสาธารณสุขแทน

๓. นำรูปสตรีมีครรภ์ คนพิการ และผู้สูงอายุ มาไว้บนกล่องข้อความเรื่องความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐ

๔. นำบทบัญญัติของร่างมาตรา ๗๑ มารวมไว้ในหัวข้อย่อยบุคคลผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

ภาพที่ ๑๕

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๑๖

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเน้นข้อความตัวหนาในภาพนี้อาจไม่ได้เน้นความที่สำคัญ นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า แต่ละหัวข้อย่อยในภาพนี้อาจนำมาทำเป็นบล็อกแล้วเพิ่มรูปภาพประกอบเพื่อให้ข้อความเด่นและดูเข้าใจง่ายขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้นำหัวข้อย่อยในภาพนี้มาทำเป็นบล็อกแล้วเพิ่มรูปภาพประกอบเพื่อให้ข้อความเด่นและดูเข้าใจง่ายขึ้น

ภาพที่ ๑๗

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในภาพนี้ เป็นดังนี้ “กำหนดให้รัฐทำกิจการบางอย่างเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ในฐานะที่เป็นประชากร ดังต่อไปนี้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตตามความถนัด ได้รับการบริการสาธารณสุข มีสาธารณสุขูปโภคขั้นพื้นฐานรองรับ ฯลฯ” โดยให้ตัดหัวข้อย่อยในแถบสี ๖ หัวข้อ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขความในภาพนี้ เป็นดังนี้ “กำหนดให้รัฐทำกิจการบางอย่างเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ในฐานะที่เป็นประชากร ดังต่อไปนี้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตตามความถนัด ได้รับการบริการสาธารณสุข มีสาธารณสุขูปโภคขั้นพื้นฐานรองรับ ฯลฯ”

๒. ให้ตัดหัวข้อย่อยในแถบสี ๖ หัวข้อ ออกทั้งหมด

ภาพที่ ๑๘

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้แยกเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยและการศึกษาเป็นเรื่องละภาพ เพื่อจะได้เขียนเป้าหมายทางการศึกษา ได้แก่ “เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัด” ไว้ในเรื่องการศึกษา พร้อมทั้งให้แก้ไขหัวข้อย่อยเรื่องการศึกษา เป็นดังนี้ “๑) จัดให้ทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับ ๒) จัดให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้าเรียนอนุบาล โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ๓) จัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในทุกระบบตามความถนัด ๔) จัดให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัด และ ๕) จัดตั้งกองทุนเพื่อดูแล ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างพัฒนาครูผ่านงบประมาณ มาตรการทางภาษี หรือเงินบริจาค”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ให้แยกเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยและการศึกษาเป็นเรื่องละภาพ

๒. ในภาพเรื่องการศึกษาให้เขียนเป้าหมายทางการศึกษา ได้แก่ “เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัด” พร้อมทั้งให้แก้ไขหัวข้อย่อยเรื่องการศึกษา เป็นดังนี้ “๑) จัดให้ทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับ ๒) จัดให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้าเรียนอนุบาล โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ๓) จัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในทุกระบบตามความถนัด ๔) จัดให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัด และ ๕) จัดตั้งกองทุนเพื่อดูแล ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างพัฒนาครูผ่านงบประมาณ มาตรการทางภาษี หรือเงินบริจาค”

ภาพที่ ๑๙

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้แยกเรื่องสาธารณสุขและสาธารณสุขปโภคเป็นเรื่องละภาพ โดยให้เพิ่มหัวข้อย่อยในเรื่องสาธารณสุขว่า “ให้ผู้ยากไร้ได้รับการบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย” และให้แก้ไขหัวข้อย่อยในเรื่องสาธารณสุขปโภค เป็นดังนี้ “๑) จัดให้มีสาธารณสุขปโภคอย่างทั่วถึง ๒) รักษาโครงสร้างพื้นฐานของกิจการสาธารณสุขปโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ หรือรัฐเป็นเจ้าของไม่น้อยกว่า ร้อยละห้าสิบเอ็ด ๓) ต้องดูแลมิให้เก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร และ ๔) ถ้านำสาธารณสุขปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ให้แยกเรื่องสาธารณสุขและสาธารณสุขปโภคเป็นเรื่องละภาพ

๒. ให้เพิ่มหัวข้อย่อยในภาพเรื่องสาธารณสุขว่า “ให้ผู้ยากไร้ได้รับการบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย”

๓. ให้แก้ไขหัวข้อย่อยในภาพเรื่องสาธารณสุขปโภค เป็นดังนี้ “๑) จัดให้มีสาธารณสุขปโภคอย่างทั่วถึง ๒) รักษาโครงสร้างพื้นฐานของกิจการสาธารณสุขปโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ หรือรัฐเป็นเจ้าของไม่น้อยกว่า ร้อยละห้าสิบเอ็ด ๓) ต้องดูแลมิให้เก็บค่าบริการ

จนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร และ ๔) ถ้านำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม”

ภาพที่ ๒๐

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ชื่อเรื่องของภาพนี้ควรแก้ไขจากคำว่า “ศิลปะวัฒนธรรม” เป็น “ศิลปะ วัฒนธรรม”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหัวข้อย่อยในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นดังนี้ “๑) อนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์ อย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการ และ ๓) ถ้าการดำเนินการอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบ และรับฟังความคิดเห็นก่อน และรัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด รวมทั้งให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายให้แก่ประชาชน หรือชุมชน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ชื่อเรื่องของภาพนี้ เป็นดังนี้ “ศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ”

๒. แก้ไขหัวข้อย่อยในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นดังนี้ “๑) อนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการ และ ๓) ถ้าการดำเนินการอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบ และรับฟังความคิดเห็นก่อน และรัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด รวมทั้งให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชน”

ภาพที่ ๒๑

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหัวข้อย่อยในเรื่องคลื่นความถี่ และวงโคจรดาวเทียม เป็นดังนี้ “๑) รักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน ๒) ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ๓) มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้ใช้บริการโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น และ ๔) กำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประ

โยชน์สาธารณะ นอกจากนี้ เสนอแก้ไขหัวข้อย่อยที่ ๓ ในเรื่องการรักษาผลประโยชน์ชาติเป็น “ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตประพฤติมิชอบ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขหัวข้อย่อยในเรื่องคลื่นความถี่ และวงโคจรดาวเทียม เป็นดังนี้ “๑) รักษาคลื่นความถี่และ สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและ ประชาชน ๒) ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ๓) มีมาตรการป้องกันมิให้มีการ แสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภครวมไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น และ ๔) กำหนด สัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๒. แก้ไขหัวข้อย่อยที่ ๓ ในเรื่องการรักษาผลประโยชน์ชาติเป็น “ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้แก่ ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตประพฤติมิชอบ”

ภาพที่ ๒๒

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรแก้ไขหัวข้อย่อยสุดท้ายในภาพนี้จากคำว่า “การบริการราชการ แผ่นดิน” เป็น “การบริหารราชการแผ่นดิน”

ประธานกรรมการเสนอปรับปรุงหัวข้อย่อยใหม่ให้ครอบคลุมทุกเรื่อง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขหัวข้อย่อยสุดท้ายในภาพนี้จากคำว่า “การบริการราชการแผ่นดิน” เป็น “การบริหาร ราชการแผ่นดิน”

๒. ให้ปรับปรุงหัวข้อย่อยใหม่ให้ครอบคลุมทุกเรื่อง

ภาพที่ ๒๓

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเพิ่มความว่า “เขตละ ๑ คน” ต่อท้ายความว่า “ส.ส. แบบแบ่งเขต” ประธานกรรมการเสนอให้เพิ่มหัวข้อย่อยความว่า “ใช้บัตรใบเดียวเลือก ส.ส. ได้ ๒ ประเภท” ต่อท้ายหัวข้อย่อยความว่า “สมาชิกภาพเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความว่า “เขตละ ๑ คน” ต่อท้ายความว่า “ส.ส. แบบแบ่งเขต”

๒. ให้เพิ่มหัวข้อย่อยความว่า “ใช้บัตรใบเดียวเลือก ส.ส. ได้ ๒ ประเภท” ต่อท้ายหัวข้อย่อยความว่า “สมาชิกภาพเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง”

ภาพที่ ๒๔

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๒๔ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๒๕

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- เสนอให้นำความว่า “ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริต” ในข้อ ๔ ไปกำหนดไว้ในลักษณะต้องห้าม ในส่วนของลักษณะต้องห้ามในภาพนี้จะต้องกำหนดให้ครอบคลุมความในร่างมาตรา ๙๘ ทั้งหมด โดยเฉพาะความใน (๑๐) ของร่างมาตรา ๙๘ เพราะหากไม่กำหนดให้ครอบคลุมอาจทำให้เกิดการเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าลักษณะต้องห้ามมีเพียงที่กำหนดไว้ในภาพนี้เท่านั้น

- ในส่วนของลักษณะต้องห้ามควรนำไปกำหนดเป็นอีกภาพหนึ่งต่างหากจากภาพนี้ เนื่องจากเรื่องลักษณะต้องห้ามมีจำนวนมาก

- บางเรื่องที่ไม่สามารถกำหนดไว้ในภาพนี้ได้ทั้งหมด อาจกำหนดเป็นเชิงอรรถในส่วนท้ายของภาพเพื่อเชื่อมโยงถึงมาตราที่เกี่ยวข้อง

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมเครื่องหมายไปยาลใหญ่ไว้หลังความว่า “เคยต้องคำพิพากษาว่า ร่ำรวยผิดปกติ/ทำผิดต่อหน้าที่/ความผิดร้ายแรง/ทุจริตในการเลือกตั้ง” แล้วใส่เชิงอรรถในส่วนท้ายของภาพเพื่อเชื่อมโยงถึงมาตราที่เกี่ยวข้อง และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมความว่า “เป็น ส.ว. หรือเคยเป็นยังไม่เกิน ๒ ปี” เป็น “ส.ว. หรือพ้นจากการเป็น ส.ว. ยังไม่เกิน ๒ ปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. นำความว่า “ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริต” ในข้อ ๔ ไปกำหนดไว้ในลักษณะต้องห้าม

๒. เพิ่มเติมเครื่องหมายไปยาลใหญ่ไว้หลังความว่า “เคยต้องคำพิพากษาว่า ร่ำรวยผิดปกติ/ทำผิดต่อหน้าที่/ความผิดร้ายแรง/ทุจริตในการเลือกตั้ง” แล้วใส่เชิงอรรถเชิงอรรถในส่วนท้ายของภาพเพื่อเชื่อมโยงถึงมาตราที่เกี่ยวข้อง

๓. แก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมความว่า “เป็น ส.ว. หรือเคยเป็นยังไม่เกิน ๒ ปี” เป็น “ส.ว. หรือพ้นจากการเป็น ส.ว. ยังไม่เกิน ๒ ปี”

ภาพที่ ๒๖

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมความว่า “นักการเมืองไม่เกี่ยว” เป็น “พรรคการเมืองและนักการเมืองไม่เกี่ยว” และเสนอให้เพิ่มเติมความว่า “คราวละห้าปีเป็นได้ครั้งเดียว” หลังความว่า “ส.ว. : ๒๐๐ คน”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรเพิ่มเติมเรื่องกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

- ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าการแบ่งกลุ่มจะครอบคลุมถึงกลุ่มทางสังคมทั้งหมดด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “การแบ่งกลุ่มต้องเป็นแบบทำให้ประชาชนที่มีคุณสมบัติทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้” ความหมายครอบคลุมแล้ว และให้ตัดความว่า “มี พ.ร.บ. ประกอบ

รธน. กำหนดหลักเกณฑ์ เช่น การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม คุณสมบัติของแต่ละกลุ่ม จำนวน ส.ว. จากแต่ละกลุ่ม เป็นต้น” ออกทั้งหมด และเสนอให้เพิ่มเติมความว่า “อยู่ในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้ตามวิธีการที่กำหนดในกฎหมายลูก” และ “การเลือก ประชาชนจะเลือกกันเองตั้งแต่ระดับอำเภอ มาตรฐานจังหวัด และมาตรฐานประเทศ” โดยกำหนดไว้ต่อท้ายความว่า “การแบ่งกลุ่มต้องเป็นแบบทำให้ประชาชนที่มีคุณสมบัติทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมความว่า “นักการเมืองไม่เกี่ยว” เป็น “พรรคการเมืองและนักการเมืองไม่เกี่ยว”

๒. เพิ่มเติมความว่า “คราวละห้าปีเป็นได้ครั้งเดียว” หลังความว่า “ส.ว. : ๒๐๐ คน”

๓. ตัดความว่า “มี พ.ร.บ. ประกอบ รธน. กำหนดหลักเกณฑ์ เช่น การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม คุณสมบัติของแต่ละกลุ่ม จำนวน ส.ว. จากแต่ละกลุ่ม เป็นต้น” ออกทั้งหมด และเสนอให้เพิ่มเติมความว่า “อยู่ในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้ตามวิธีการที่กำหนดในกฎหมายลูก” และ “การเลือก ประชาชนจะเลือกกันเองตั้งแต่ระดับอำเภอ มาตรฐานจังหวัด และมาตรฐานประเทศ” โดยกำหนดไว้ต่อท้ายความว่า “การแบ่งกลุ่มต้องเป็นแบบทำให้ประชาชนที่มีคุณสมบัติทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้”

ภาพที่ ๒๗

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดความว่า “สภาผู้เฒ่า” ออก และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สภาผู้เฒ่า มีพ่อ แม่ ลูก คู่สมรส เป็น ส.ส. ส.ว. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้สมัคร ส.ว. ในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาล รธน. หรือองค์กรอิสระ” เป็น “ต้องไม่มีพ่อ แม่ ลูก คู่สมรสเป็น ส.ว. แล้วใส่เครื่องหมายไปยาลใหญ่ต่อท้ายและใส่เชิงอรรถในส่วนท้ายของภาพเชื่อมโยงถึงมาตรา ๑๐๘ นอกจากนี้เสนอให้ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดความว่า “สภาผู้เฒ่า” ออก

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สภาผู้เฒ่า มีพ่อ แม่ ลูก คู่สมรส เป็น ส.ส. ส.ว. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้สมัคร ส.ว. ในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งในศาล รธน. หรือองค์กรอิสระ” เป็น “ต้องไม่มีพ่อ แม่ ลูก คู่สมรสเป็น ส.ว. แล้วใส่เครื่องหมายไปยาลใหญ่ต่อท้ายและใส่เชิงอรรถในส่วนท้ายของภาพเชื่อมโยงถึงมาตรา ๑๐๘

๓. ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

ภาพที่ ๒๘ ถึง ภาพที่ ๓๑

ประเด็นการพิจารณา

มีการเสนอให้ใส่หมายเลขหน้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า รายละเอียดในการเสนอประกอบรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องรายละเอียดจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในส่วนนี้ จึงเสนอให้ตัดภาพที่ ๒๘ ถึง ๓๑ ออกทั้งหมด และให้นำเรื่องสิทธิของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไปกำหนดไว้ในส่วนของสิทธิของประชาชน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ใส่หมายเลขหน้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ
๒. ตัดภาพที่ ๒๙ ถึง ๓๑ ออกทั้งหมด
๓. นำเรื่องสิทธิของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไปกำหนดไว้ในส่วนของสิทธิของประชาชน

ภาพที่ ๓๒

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๓๒ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๓๓

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมคำว่า “กรอบ” หน้าความว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของ ครม.”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเพิ่มเติมคำว่า “กรอบ” หน้าความว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของ ครม.”

ภาพที่ ๓๔

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๓๔ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๓๕

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความว่า “รมว.” เป็น “รมต.” และเสนอให้นำเรื่องการไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใดไปกำหนดไว้เป็นลำดับที่สอง

มีกรรมการเสนอให้ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขความว่า “รมว.” เป็น “รมต.”
๒. นำเรื่องการไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใดไปกำหนดไว้เป็นลำดับที่สอง
๓. ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

ภาพที่ ๓๖

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๓๖ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๓๗

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นดังนี้ “วินิจฉัยว่า กฎหมายหรือร่างกฎหมายขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่” “วินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา ครม. หรือองค์กรอิสระ” และ “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้วตุลาการไม่อาจปฏิเสธการวินิจฉัยได้”

- ควรปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “หรือกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลอื่น” เป็น “หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น”

ประธานกรรมการเสนอให้ตัดความว่า “ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาล:ให้วินิจฉัยชี้ขาดโดยกรรมการ” ออกทั้งหมด เพราะเป็นส่วนของรายละเอียด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ให้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นดังนี้ “วินิจฉัยว่า กฎหมายหรือร่างกฎหมายขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่” “วินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา ครม. หรือองค์กรอิสระ” และ “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้วตุลาการไม่อาจปฏิเสธการวินิจฉัยได้”

๒. ให้ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

๓. ให้ตัดความว่า “ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาล:ให้วินิจฉัยชี้ขาดโดยกรรมการ” ออกทั้งหมด

๔. ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “หรือกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลอื่น” เป็น “หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น”

ภาพที่ ๓๘

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เมื่อศาล รธน. รับเรื่องใดไว้แล้วตุลาการไม่อาจปฏิเสธการวินิจฉัย เพราะเหตุไม่อยู่ในอำนาจศาล รธน.” เป็น “ตุลาการจะปฏิเสธการวินิจฉัยโดยอ้างว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้” และให้เพิ่มเติมเรื่องคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๐ ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เมื่อศาล รธน. รับเรื่องได้ไว้แล้วตุลาการไม่อาจปฏิเสธการวินิจฉัย เพราะเหตุไม่อยู่ในอำนาจศาล รธน.” เป็น “ตุลาการจะปฏิเสธการวินิจฉัยโดยอ้างว่าไม่อยู่ในอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้”

๒. เพิ่มเติมเรื่องคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๐

ภาพที่ ๓๙**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

ภาพที่ ๔๐**ประเด็นการพิจารณา**

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๔๑**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอตัดความว่า “สาระสำคัญ ครอบคลุมการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ ของชาติ ระบุงการฝ่าฝืนที่มีลักษณะร้ายแรง” ออกทั้งหมด และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “และรับฟัง ความคิดเห็นจากสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา ครม.” เป็น “และเมื่อรับฟังความคิดเห็นจากสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา ครม.แล้ว ให้ใช้บังคับกับทั้งสามองค์กรนั้นด้วย” และเสนอให้นำความในส่วนของการร่วมกันกำหนดไป กำหนดไว้ก่อนหน้าความในส่วนของการใช้บังคับ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดความว่า “สาระสำคัญ ครอบคลุมการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ระบุงการฝ่าฝืนที่มีลักษณะร้ายแรง” ออกทั้งหมด

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “และรับฟังความคิดเห็นจากสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา ครม.” เป็น “และเมื่อรับฟังความคิดเห็นจากสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา ครม.แล้ว ให้ใช้บังคับกับทั้งสามองค์กรนั้นด้วย”

๓. นำความในส่วนของการร่วมกันกำหนดไปกำหนดไว้ก่อนหน้าความในส่วนของการใช้บังคับ

ภาพที่ ๔๒**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมาย” เป็น “ดูแลการดำเนินการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรนำความว่า “การออกเสียงประชามติ” ไปกำหนดไว้ต่อท้ายความว่า “เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. ส.ท.”

- ควรใช้ความว่า “ท้องถิ่น” แทนความว่า “ส.ท.”

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สั่งดำเนินการใหม่” เป็น “สั่งให้เลือกตั้งใหม่”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมาย” เป็น “ดูแลการดำเนินการของ พรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย”

๒. นำความว่า “การออกเสียงประชามติ” ไปกำหนดไว้ต่อท้ายความว่า “เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. ส.ท.”

๓. ใช้ความว่า “ท้องถิ่น” แทนความว่า “ส.ท.”

๔. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี”

๕. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สั่งดำเนินการใหม่” เป็น “สั่งให้เลือกตั้งใหม่”

ภาพที่ ๔๓

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๓ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น สรรหา ๓ คน วาระเดียว ๗ ปี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๓ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น สรรหา ๓ คน วาระเดียว ๗ ปี

ภาพที่ ๔๔

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๙ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๙ คน วาระเดียว ๗ ปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๙ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๙ คน วาระเดียว ๗ ปี”

ภาพที่ ๔๕

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา = ให้ส่งอัยการสูงสุดฟ้องคดี” เป็น “มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา = ให้ส่งอัยการสูงสุดเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา = ให้ส่งอัยการสูงสุดฟ้องคดี” เป็น “มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา = ให้ส่งอัยการสูงสุดเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

ภาพที่ ๔๖

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี” และเสนอเพิ่มเติมเรื่องการเสนอผลการตรวจสอบตามความในมาตรา ๒๔๕ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี”
๒. เพิ่มเติมเรื่องการเสนอผลการตรวจสอบตามความในมาตรา ๒๔๕ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๔๗

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี” และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ส่งเสริมให้เกิดความตระหนัก” เป็น “ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากมีรายงานในประเทศที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นธรรม” เป็น “ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากมีรายงานในประเทศที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นธรรม”
- ควรปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรรหา ๗ คน ๗ ปี วาระเดียว” เป็น “สรรหา ๗ คน วาระเดียว ๗ ปี”
๒. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ส่งเสริมให้เกิดความตระหนัก” เป็น “ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน”
๓. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากมีรายงานในประเทศที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นธรรม” เป็น “ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากมีรายงานในประเทศที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นธรรม”
๔. ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

ภาพที่ ๔๘

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการเสนอตัดความว่า “การปฏิบัติหน้าที่ ไม่ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง” ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดความว่า “การปฏิบัติหน้าที่ ไม่ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง” ออก

ภาพที่ ๔๙

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “จะบริหารบุคคลต้องใช้ ระบบคุณธรรม ตามความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น” เป็น “การบริหารงานบุคคลต้องใช้ ระบบคุณธรรม และคำนึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และสามารถปรับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างกันได้” และให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ต้องคำนึงถึง หลักแห่งการปกครองตนเอง” เป็น “เป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเอง” และให้ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “จะบริหารบุคคลต้องใช้ ระบบคุณธรรม ตามความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น” เป็น “การบริหารงานบุคคลต้องใช้ ระบบคุณธรรม และคำนึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และสามารถปรับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างกันได้”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ต้องคำนึงถึง หลักแห่งการปกครองตนเอง” เป็น “เป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเอง”

๓. ปรับปรุงรูปภาพประกอบให้เหมาะสม

ภาพที่ ๕๐

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความในภาพที่ ๕๐ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่ในเรื่องอื่นๆ นอกจากการจัดทำบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ และการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงควรเพิ่มความ ดังนี้

“หน้าที่อื่นๆ ฯลฯ”

“รัฐต้องสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง ในระหว่างที่ยังดำเนินการไม่ได้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในช่วงแรก”

“ท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ”

“มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย”

“มีความเป็นอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การเงินการคลัง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เพิ่มเติมความว่า “หน้าที่อื่นๆ ฯลฯ”

๒. เพิ่มเติมความว่า “รัฐต้องสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง ในระหว่างที่ยังดำเนินการไม่ได้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในช่วงแรก”

๓. เพิ่มเติมความว่า “ท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ”

๔. เพิ่มเติมความว่า “มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย”

๕. เพิ่มเติมความว่า “มีความเป็นอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การเงินการคลัง”

ภาพที่ ๕๑**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอตัดข้อความเดิมในภาพที่ ๕๑ ออก และให้ใช้ความว่า “แก้ไขเมื่อทุกภาคส่วนเห็นดีเห็นงามร่วมกัน แต่เรื่องที่สำคัญๆ จะต้องผ่านการลงประชามติ” แทน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดข้อความเดิมออก และให้ใช้ความว่า “แก้ไขเมื่อทุกภาคส่วนเห็นดีเห็นงามร่วมกัน แต่เรื่องที่สำคัญๆ จะต้องผ่านการลงประชามติ” แทน

ภาพที่ ๕๒**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขคะแนนเสียงในวาระที่สาม โดยให้เพิ่มความว่า “ในจำนวนนี้ต้องมีเสียงเห็นด้วยของฝ่ายค้านไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และเสียงของสมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม” ไว้ในภาพที่ ๕๒ และให้แก้ไขคะแนนเสียงในวาระที่หนึ่ง โดยใช้ความว่า “คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา ในจำนวนนั้นต้องมี ส.ว. เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ ส.ว. ทั้งหมดที่มีอยู่”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขคะแนนเสียงในวาระที่สาม โดยให้เพิ่มความว่า “ในจำนวนนี้ต้องมีเสียงเห็นด้วยของฝ่ายค้านไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และเสียงของสมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม”
๒. แก้ไขคะแนนเสียงในวาระที่หนึ่ง โดยใช้ความว่า “คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา ในจำนวนนั้นต้องมี ส.ว. เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ ส.ว. ทั้งหมดที่มีอยู่”

ภาพที่ ๕๓**ประเด็นการพิจารณา**

มีการเสนอแก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิดเล็กน้อยจากคำว่า “บริการ” เป็นคำว่า “บริหาร”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิดเล็กน้อยจากคำว่า “บริการ” เป็นคำว่า “บริหาร”

ภาพที่ ๕๔**ประเด็นการพิจารณา**

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความในภาพที่ ๕๔ เป็นดังนี้

“ให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ทำกิจกรรมโดยเปิดเผย และตรวจสอบได้”

“มีกลไกแก้วิกฤติการเมืองโดยสันติวิธี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมจากคำว่า “พรรคการเมือง เปิดเผย ตรวจสอบได้” เป็นคำว่า “ให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ทำกิจกรรมโดยเปิดเผย และตรวจสอบได้”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมจากคำว่า “แก้วิกฤติการเมืองโดยสันติวิธี” เป็นคำว่า “มีกลไกแก้วิกฤติการเมืองโดยสันติวิธี”

ภาพที่ ๕๕

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความในภาพที่ ๕๕ เป็นดังนี้

“พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานบุคคล”

“ใช้เทคโนโลยีในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน”

“ปรับปรุงระบบจัดซื้อจัดจ้างให้คล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดข้อความเดิมในภาพที่ ๕๕ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานบุคคล”

“ใช้เทคโนโลยีในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน”

“ปรับปรุงระบบจัดซื้อจัดจ้างให้คล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้”

ภาพที่ ๕๖

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขข้อความในภาพที่ ๕๖ เป็นดังนี้

“ปรับปรุงให้ทันสมัยมีความคล่องตัว ไม่สร้างภาระเกินความจำเป็น”

“ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมจากคำว่า “ปรับปรุงให้คล่องตัว ไม่สร้างภาระเกินความจำเป็น” เป็น “ปรับปรุงให้ทันสมัยมีความคล่องตัว ไม่สร้างภาระเกินความจำเป็น”

๒. เพิ่มคำว่า “ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย”

ภาพที่ ๕๗

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขภาพที่ ๕๗ โดยให้เพิ่มภาพอัยการและตำรวจ และให้ตัดข้อความเดิมออกทั้งหมด โดยให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม”

“ให้ระบบสอบสวนมีการถ่วงดุลระหว่างอัยการและตำรวจ”

“ให้ประชาชนมีทางเลือกจากการใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์”

“บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดข้อความเดิมออกทั้งหมดและให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน
 - “กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม”
 - “ให้ระบบสอบสวนมีการถ่วงดุลระหว่างอัยการและตำรวจ”
 - “ให้ประชาชนมีทางเลือกจากการใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์”
 - “บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด”
๒. แก้ไขภาพประกอบโดยเพิ่มภาพอัยการและตำรวจ

ภาพที่ ๕๘

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขภาพที่ ๕๘ โดยให้เพิ่มภาพของเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยเรียงลำดับตามระดับการศึกษาไว้ในภาพที่ ๕๘ ด้วย และให้ตัดข้อความเดิมออกทั้งหมด และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

- “ให้เด็กได้รับการพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย”
- “ให้ทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาได้อย่างทัดเทียมกัน”
- “ให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งต้องจัดให้มีกฎหมายภายใน ๑ ปี”
- “มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาครู ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู”
- “ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดข้อความเดิมออกทั้งหมดและให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน
 - “ให้เด็กได้รับการพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย”
 - “ให้ทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาได้อย่างทัดเทียมกัน”
 - “ให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งต้องจัดให้มีกฎหมายภายใน ๑ ปี”
 - “มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาครู ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู”
 - “ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด”
๒. เพิ่มภาพของเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยเรียงลำดับตามระดับการศึกษาตามสิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

ภาพที่ ๕๙

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิดเล็กน้อยจากคำว่า “ธรรม” เป็นคำว่า “ธรรม” และให้แก้ไขเพิ่มเติมความ ดังนี้

- “ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน”
- “ส่งเสริมสหกรณ์”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิด คำว่า “ซจัด” เป็น “ซจัด” และปรับปรุงข้อความจากคำว่า “ซจัดอุปสรรค เสริมศักยภาพในการแข่งขัน” เป็นคำว่า “ซจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน”
๒. แก้ไขถ้อยคำที่พิมพ์ผิดจากคำว่า “เก็บภาษีอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ” เป็น “เก็บภาษีอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ”
๓. เพิ่มคำว่า “ส่งเสริมสหกรณ์”

ภาพที่ ๖๐

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการเสนอเพิ่มความว่า “จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ตรวจสอบกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ” โดยให้นำหลักการของมาตรา ๒๕๗ ข. มาใส่ไว้ในภาพที่ ๖๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า จากข้อเสนอดังกล่าวเห็นควรให้เพิ่มภาพขึ้นมาใหม่อีกหนึ่งภาพ โดยใช้หัวข้อว่า “กลไกการเร่งรัดการปฏิรูป” โดยให้มีเนื้อหาว่า จะต้องมีการออกกฎหมายใดบ้าง เรื่องด่วนที่ต้องทำภายใน ๒๔๐ วัน การปฏิรูปตำรวจ โดยนำหลักการของ มาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ และ มาตรา ๒๗๘ มาใส่ไว้ในภาพที่เพิ่มขึ้นมาใหม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบภาพที่ ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข
๒. เห็นชอบให้เพิ่มภาพขึ้นมาใหม่อีกหนึ่งภาพ โดยใช้หัวข้อว่า “กลไกการเร่งรัดการปฏิรูป” โดยให้มีเนื้อหาว่า จะต้องมีการออกกฎหมายใดบ้าง เรื่องด่วนที่ต้องทำภายใน ๒๔๐ วัน การปฏิรูปตำรวจ โดยนำหลักการของ มาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ และมาตรา ๒๗๘ มาใส่ไว้ในภาพที่เพิ่มขึ้นมาใหม่

ภาพที่ ๖๑

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบภาพที่ ๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ภาพที่ ๖๒

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอให้มีการแก้ไขคำว่า “track A” เป็น “กลุ่มที่ ๒” “track B” แก้ไขเป็น “กลุ่มที่ ๑” และ “track C” แก้ไขเป็น “กลุ่มที่ ๓” และแก้ไขความในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เสนอให้เพิ่มความว่า

“กต. จัดให้มีการเลือกจากบุคคลกลุ่มต่างๆ ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จนถึงระดับประเทศ เลือกกันเหลือ 200 คน”

กลุ่มที่ ๒ เสนอให้เพิ่มความว่า

“เลือกเหลือ 194 + บัญชีสำรอง”

ทั้งนี้ ให้ระบุตำแหน่งทั้ง ๖ ตำแหน่งของกลุ่มที่ ๓ ว่า หมายถึงตำแหน่งใดบ้าง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้

“track A” แก้ไขเป็น “กลุ่มที่ ๒”

“track B” แก้ไขเป็น “กลุ่มที่ ๑”

“track C” แก้ไขเป็น “กลุ่มที่ ๓”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “กกด. จัดให้มีการคัดเลือกตามที่ ธรน.กำหนดมาจากรายชื่อแต่ละจังหวัดตามจำนวนที่กำหนดรวม 400 คน” ในกลุ่มที่ ๑ เป็นความว่า “กกด. จัดให้มีการเลือกจากบุคคลกลุ่มต่างๆ ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จนถึงระดับประเทศเลือกกันเหลือ 200 คน”

๓. เพิ่มความว่า “เลือกเหลือ 194 + บัญชีสำรอง” ในกลุ่มที่ ๒

๔. ระบุตำแหน่งทั้ง ๖ ตำแหน่งของกลุ่มที่ ๓ ว่า หมายถึงตำแหน่งใดบ้าง

ภาพที่ ๖๓

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการเสนอแก้ไขชื่อหัวข้อของภาพที่ ๖๓ โดยให้ตัดคำว่า “เพิ่มเติม” ออก

ประธานกรรมการเสนอให้ตัดความว่า “การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือยับยั้งการแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ” ออก และเสนอให้เพิ่มภาพขึ้นมาใหม่อีกหนึ่งภาพ โดยให้ใช้ข้อความดังนี้ “เรื่องที่รัฐสภาที่ต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในวาระเริ่มแรก” และให้นำความในมาตรา ๒๗๑ (๑) (๒) (๓) และให้เพิ่มความว่า “การขอยกเว้นไม่แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขชื่อหัวข้อของภาพที่ ๖๓ โดยให้ตัดคำว่า “เพิ่มเติม” ออก

๒. ตัดความว่า “การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือยับยั้งการแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ” ออก และให้ใช้ข้อความว่า “เรื่องที่รัฐสภาที่ต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในวาระเริ่มแรก” แทน โดยนำความดังกล่าวไปเพิ่มเป็นภาพใหม่อีกหนึ่งภาพ และให้นำความในมาตรา ๒๗๑ (๑) (๒) (๓) และให้เพิ่มความว่า “การขอยกเว้นไม่แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีได้”

ภาพที่ ๖๔

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดภาพที่ ๖๔ ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดภาพที่ ๖๔ ออก

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ประธานกรรมการหารือต่อที่ประชุมในประเด็นการเดินทางไปเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ ซึ่งอาจมี ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และสร้างความวุ่นวายในขณะที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ อยู่ระหว่างการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวาย และเกิด อุปสรรคในการเดินทางไปเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญในพื้นที่ต่างจังหวัดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องขอความ อนุเคราะห์จากคณะรักษาความสงบแห่งชาติจัดกำลังทหารในพื้นที่เข้ามาดูแลรักษาความเรียบร้อยเพื่อให้ การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างราบรื่น

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๕ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาววรินทร์ทร ปณิธานธรรม

วิทยากรชำนาญการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นवलส่ง

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์